Ovaj je tekst namijenjen isključivo dokumentiranju i nema pravni učinak. Institucije Unije nisu odgovorne za njegov sadržaj. Vjerodostojne inačice relevantnih akata, uključujući njihove preambule, one su koje su objavljene u Službenom listu Europske unije i dostupne u EUR-Lexu. Tim službenim tekstovima može se izravno pristupiti putem poveznica sadržanih u ovom dokumentu.

►**B**

DIREKTIVA VIJEĆA 2003/86/EZ

od 22. rujna 2003.

o pravu na spajanje obitelji

(SL L 251, 3.10.2003., str. 12.)

Koju je ispravio:

►**C1** Ispravak, SL L 61, 2.3.2020, str. 32 (2003/86/EZ)
►**C2** Ispravak, SL L 61, 2.3.2020, str. 33 (2003/86/EZ)

▼B

DIREKTIVA VIJEĆA 2003/86/EZ

od 22. rujna 2003.

o pravu na spajanje obitelji

POGLAVLJE I.

Opće odredbe

Članak 1.

Cilj ove Direktive je utvrditi uvjete za ostvarenje prava na spajanje obitelji državljana trećih zemalja koji zakonito borave na teritoriju država članica.

Članak 2.

U smislu ove Direktive:

(a) „državljanin treće zemlje” znači bilo koja osoba koja nije ►C2 građanin Unije ◄ u okviru značenja članka 17. stavka 1. Ugovora;

(b) „izbjeglica” znači bilo koji državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva koja uživa status izbjeglice u okviru značenja Ženevske konvencije koja se odnosi na status izbjeglica od 28. srpnja 1951., kako je izmijenjena Protokolom potpisanim u New Yorku 31. siječnja 1967.;

(c) „sponzor” znači državljanin treće države koji zakonito boravi u državi članici i koji traži ili čiji članovi obitelji traže spajanje obitelji da bi mu/joj se pridružili;

▼C2

(d) „spajanje obitelji” znači ulazak i boravak u državi članici članova obitelji državljanina treće zemlje koji zakonito boravi u toj državi članici s ciljem očuvanja obiteljske zajednice, neovisno o tome je li obiteljski odnos nastao prije ili poslije ulaska sponzora;

▼B

(e) „boravišna dozvola” znači bilo koja dozvola koju su izdala tijela vlasti države članice kojom se državljaninu treće zemlje dopušta da zakonito boravi na njenom teritoriju, u skladu s odredbama članka 1. stavka 2. točke (a) Uredbe Vijeća (EZ) br. 1030/2002 od 13. lipnja 2002. o utvrđivanju jedinstvenog obrasca boravišnih dozvola za državljane trećih zemalja ([1]);

(f) „maloljetnik bez pratnje” znači državljani treće zemlje ili osobe bez državljanstva mlađe od osamnaest godina, koji stignu na državno područje države članice bez pratnje odrasle osobe odgovorne prema zakonu ili običaju, i tako dugo dok ne budu učinkovito pod zaštitom takve osobe, ili maloljetnici koju su ostavljeni bez pratnje nakon ulaska na državno područje država članica.

([1]) SL L 157, 15.6.2002., str. 1.

▼B

Članak 3.

1. Ova se Direktiva primjenjuje kada sponzor ima boravišnu dozvolu koju je izdala država članica za razdoblje važenja od godine dana ili više i koji ima ►C2 osnovane izglede za dobivanje prava na stalni boravak ako su članovi ◄ njegove ili njezine obitelji državljani treće zemlje bez obzira na status.

2. Ova se Direktiva ne primjenjuje kada sponzor:

(a) traži priznavanje statusa izbjeglice, o kojem zahtjevu još nije donesena konačna odluka;

(b) ovlašten je boraviti u državi članici na osnovu privremene zaštite ►C2 ili traži dopuštenje da boravi na toj osnovi te je u ◄ očekivanju odluke o svojem statusu;

(c) ovlašten je boraviti u državi članici na osnovu supsidijarnog oblika zaštite u skladu s međunarodnim obvezama, nacionalnim zakonodavstvom ili praksom država članica ►C2 ili traži dopuštenje da boravi na toj osnovi te je u ◄ očekivanju odluke o svojem statusu.

3. Ova se Direktiva ne primjenjuje na članove obitelji državljanina Unije.

4. Ova Direktiva ne dovodi u pitanje povoljnije odredbe:

(a) bilateralnih i multilateralnih sporazuma između Zajednice ili Zajednice i njenih država članica, s jedne strane, i trećih zemalja, s druge strane;

(b) Europske socijalne povelje od 18. listopada 1961., izmijenjene Europske socijalne povelje od 3. svibnja 1987. i Europske konvencije o pravnom statusu radnika migranata od 24. studenoga 1977.

5. Ova Direktiva ne utječe na mogućnost država članica za usvajanje ili održavanje povoljnijih odredbi.

POGLAVLJE II.

Članovi obitelji

Članak 4.

1. Na temelju ove Direktive i podložno udovoljavanju uvjetima utvrđenima u poglavlju IV. i članku 16., države članice dopuštaju ulazak i ►C2 boravak ◄ sljedećim članovima obitelji:

(a) sponzorovom supružniku;

(b) maloljetnoj djeci sponzora i njegovog/njezinog supružnika, uključujući djecu posvojenu u skladu s odlukom koju je donijelo nadležno tijelo u državi članici u pitanju ili odlukom koja je automatski izvršiva prema međunarodnim obvezama te države članice ili se mora priznati u skladu s međunarodnim obvezama;

▼B

(c) ►C2 maloljetnoj djeci, uključujući posvojenu djecu sponzora, kada sponzor ima skrbništvo nad tom djecom i uzdržava ih. Države članice mogu ◄ dopustiti spajanje s djecom nad kojima je skrbništvo podijeljeno, pod uvjetom da je druga stranka koja dijeli skrbništvo dala svoj pristanak;

(d) ►C2 maloljetnoj djeci, uključujući posvojenu djecu supružnika, kada supružnik ima skrbništvo nad tom djecom i uzdržava ih. Države članice mogu ◄ dopustiti spajanje s djecom nad kojima je skrbništvo podijeljeno, pod uvjetom da je druga stranka koja dijeli skrbništvo dala svoj pristanak.

Maloljetna djeca navedena u ovom članku moraju biti ispod punoljetne dobi određene zakonom države članice u pitanju te ne smiju biti oženjena/udana.

Iznimno, kada je dijete starije od 12 godina i kada je stiglo neovisno od ostatka svoje obitelji, država članica može prije dopuštanja ulaska i boravišta prema ovoj Direktivi provjeriti udovoljava li ono uvjetu za integraciju određenom u njenom postojećem zakonodavstvu na dan provedbe ove Direktive.

2. Slijedom ove Direktive i u skladu s uvjetima utvrđenim u poglavlju IV., države članice mogu zakonom ili propisom dopustiti ulazak i ►C2 boravak ◄ sljedećim članovima obitelji:

▼C2

(a) rodbini u prvom stupnju u izravnoj uzlaznoj liniji sponzora ili njegova ili njezina supružnika, kada oni uzdržavaju tu rodbinu i ta rodbina ne uživa odgovarajuću obiteljsku potporu u državi porijekla;

▼B

(b) odrasloj neoženjenoj/neudanoj djeci sponzora ili njegovog ili njezinog supružnika, kada oni nisu objektivno u mogućnosti skrbiti se za svoje vlastite potrebe zbog svoga zdravstvenog stanja.

3. Slijedom ove Direktive i u skladu s uvjetima utvrđenim u poglavlju IV., države članice mogu na osnovu zakona ili propisa dopustiti ulazak i ►C2 boravak ◄ nevjenčanom partneru koji je državljanin treće zemlje i s kojim je sponzor u uredno dokazanom stabilnom dugoročnom ►C2 odnosu, ili državljaninu treće zemlje koji je vezan uz sponzora registriranim partnerstvom u skladu s člankom 5. stavkom 2. i neoženjenoj/neudanoj maloljetnoj djeci, uključujući ◄ posvojenu djecu, kao i odrasloj neoženjenoj djeci koja nisu objektivno u mogućnosti skrbiti se za svoje vlastite potrebe zdravstvenog stanja takvih osoba.

Države članice mogu odlučiti postupati s registriranim partnerima jednako kao sa supružnicima u pogledu spajanja obitelji.

4. U slučaju poligamnog braka, kada sponzor već ima supružnika koji živi s njim na državnom području države članice, država članica u pitanju neće dopustiti spajanje obitelji dodatnog supružnika.

Iznimno od stavka 1. točke (c), države članice mogu ograničiti spajanje obitelji za maloljetnu djecu dodatnog supružnika i sponzora.

▼B

5. Da bi se osigurala bolja integracija i spriječili prisilni brakovi, države članice mogu tražiti od sponzora i njegovog/njezinog supružnika da budu određene minimalne dobi, a najviše 21 godinu, prije nego što im se supružnik može pridružiti.

6. Iznimno, države članice mogu tražiti da zahtjevi u vezi s spajanjem obitelji maloljetne djece budu podnijeti prije dobi od 15 godina, kako je utvrđeno u njenom postojećem zakonodavstvu u vrijeme provedbe ove Direktive. Ako je zahtjev podnijet nakon dobi od 15 godina, države članice koje odluče primijeniti ovu iznimku dopuštaju ulazak i ►C2 boravak ◄ takve djece na drugim osnovama, a ne na osnovi spajanja obitelji.

POGLAVLJE III.

Podnošenje i ispitivanje zahtjeva

Članak 5.

1. Da bi se ostvarilo pravo na spajanje obitelji, države članice utvrđuju hoće li zahtjev za ulazak i ►C2 boravak ◄ nadležnim državnim tijelima države članice u pitanju podnijeti sponzor ili član ili članovi obitelji.

2. Zahtjevu se prilažu dokumentirani dokazi o obiteljskom odnosu i o udovoljavanju uvjetima utvrđenima u člancima 4. i 6. te, kada je to primjenjivo, člancima 7. i 8., kao i ovjerene preslike putnih dokumenata člana(-ova) obitelji.

Ako to bude primjereno, a kako bi se pribavio dokaz o postojanju obiteljskog odnosa, države članice mogu provesti intervjue sa sponzorom i njegovim/njezinim članovima obitelji te druga ispitivanja koja budu potrebna.

Prilikom ispitivanja zahtjeva koji se odnosi na nevjenčanog partnera sponzora, države članice razmatraju kao dokaz obiteljskog odnosa čimbenike kao što je zajedničko dijete, prethodna izvanbračna zajednica, registracija partnerstva i druga pouzdana dokazna sredstva.

3. Zahtjev se podnosi i ispituje kada članovi obitelji borave izvan državnog područja države članice u kojoj boravi sponzor.

Država članica može iznimno, u odgovarajućim okolnostima, prihvatiti podneseni zahtjev kada su članovi obitelji već na njenom državnom području.

4. Nadležna državna tijela države članice dostavljaju osobi koja je podnijela zahtjev pisanu obavijest o odluci čim je prije moguće, a u svakom slučaju ne kasnije od devet mjeseci od datuma podnošenja zahtjeva.

Rok određen u prvom stavku može se produljiti u iznimnim okolnostima povezanima sa složenošću ispitivanja zahtjeva,.

▼B

Za odbijanje zahtjeva navode se razlozi. Sve posljedice nastale nedonošenjem odluke do kraja roka utvrđenog u prvom podstavku utvrđuju se u nacionalnom zakonodavstvu odgovarajuće države članice.

5. Prilikom ispitivanja zahtjeva države članice procjenjuju najbolje interese maloljetne djece.

POGLAVLJE IV.

Uvjeti za ostvarenje prava na spajanje obitelji

Članak 6.

1. Države članice mogu odbiti zahtjev za ulazak i ►C2 boravak ◄ članova obitelji na osnovama javnog poretka, javne sigurnosti ili javnog zdravlja.

▼C2

2. Države članice mogu povući boravišnu dozvolu člana obitelji ili odbiti produžiti boravišnu dozvolu člana obitelji na osnovama javnog poretka, javne sigurnosti ili javnog zdravlja.

▼B

Prilikom donošenja odgovarajuće odluke država članica uzima u obzir, osim članka 17., ozbiljnost ili vrstu povrede javnog poretka ili javne sigurnosti koje je počinio član obitelji, ili opasnosti koje potječu od takve osobe.

3. ►C2 Nadležna tijela države članice u pitanju ne mogu uskratiti produženje boravišne dozvole i ne mogu narediti udaljavanje s državnog područja ◄ isključivo na osnovi bolesti ili invalidnosti koja je pretrpljena nakon izdavanja boravišne dozvole.

Članak 7.

1. Kada je podnesen zahtjev za spajanje obitelji, država članica u pitanju može tražiti od osobe koja je podnijela zahtjev dostavljanje dokaza da sponzor ima:

(a) smještaj koji se smatra normalnim za usporedivu obitelj u istoj regiji i koji udovoljava općim zdravstvenim i sigurnosnim standardima na snazi u državi članici u pitanju;

(b) ►C2 zdravstveno osiguranje u pogledu svih rizika ◄ koji se uobičajeno pokrivaju za svoje vlastite državljane u državi članici u pitanju za sebe i članove svoje obitelji;

(c) ►C2 stabilne i redovite izvore prihoda koji su dovoljni za vlastito uzdržavanje i uzdržavanje članova njegove/njezine obitelji, bez pribjegavanja ◄ sustavu socijalne pomoći države članice u pitanju. Države članice procjenjuju ove izvore prihoda upućivanjem na njihovu prirodu i redovitost te mogu uzeti u obzir razinu minimalnih nacionalnih primanja i mirovina, kao i broj članova obitelji.

▼B

2. Države članice mogu tražiti od državljana trećih zemalja da udovolje integracijskim mjerama ►C2 u skladu s nacionalnim pravom. ◄

U pogledu izbjeglica i/ili članova obitelji izbjeglica navedenih u članku 12. integracijske mjere spomenute u prvom podstavku mogu se primijeniti samo jednom kada je osobama u pitanju odobreno spajanje obitelji.

Članak 8.

Države članice mogu tražiti od sponzora da je zakonito boravio na njihovom državnom području za razdoblje koje nije dulje od dvije godine, prije nego što su mu se njegova obitelj pridružila.

Iznimno, kada zakonodavstvo države članice koje se odnosi na spajanje obitelji na snazi u vrijeme usvajanja ove Direktive uzme u obzir svoj kapacitet prihvata, država članica može utvrditi razdoblje čekanja ne dulje od tri godine između podnošenja zahtjeva za spajanje obitelji i izdavanja boravišne dozvole članovima obitelji.

POGLAVLJE V.

Spajanje obitelji izbjeglica

Članak 9.

1. ►C1 Ovo se poglavlje primjenjuje na spajanje obitelji izbjeglica priznatih od država članica. ◄

2. Države članice mogu ograničiti primjenu ovog poglavlja na izbjeglice čiji obiteljski odnosi prethode njihovom ulasku.

3. Ovo poglavlje ne dovodi u pitanje bilo koja pravila kojima se odobrava status izbjeglice članovima obitelji.

Članak 10.

1. Na definiciju članova obitelji primjenjuje se članak 4., osim što se treći podstavak njegovog stavka 1. ne primjenjuje na djecu izbjeglica.

2. Države članice mogu dopustiti spajanje obitelji drugih članova obitelji koji ►C2 nisu navedeni u članku 4. ako ih izbjeglica uzdržava. ◄

3. Ako je izbjeglica maloljetna osoba bez pratnje, države članice:

(a) dopuštaju ulazak i ►C2 boravak ◄ u svrhe spajanja obitelji njegove/njezine rodbine u prvom stupnju izravne uzlazne linije bez primjene uvjeta utvrđenih člankom 4. stavkom 2. točkom (a);

▼C2

(b) mogu dopustiti ulazak i boravak u svrhe spajanja obitelji njegova/njezina zakonskog skrbnika ili bilo kojeg drugog člana obitelji, kada izbjeglica nema rodbine u izravnoj uzlaznoj liniji ili se takva rodbina ne može pronaći.

▼B

Članak 11.

1. Na podnošenje i ispitivanje zahtjeva primjenjuje se članak 5. pod uvjetima stavka 2. ovog članka.

2. Kada izbjeglica ne može pružiti službene dokumentacijske dokaze o obiteljskom odnosu, države članice uzimaju u obzir druge dokaze o postojanju takvog odnosa, koji će se procijeniti u skladu s nacionalnim pravom. Odluka kojom se odbija zahtjev ne može se osnivati isključivo na činjenici pomanjkanja dokumentacijskih dokaza.

Članak 12.

1. Iznimno od članka 7., države članice ne traže da izbjeglica i/ili njegovi članovi obitelji dostave, u pogledu zahtjeva koji se odnose na one članove obitelji navedene u članku 4. stavku 1., dokaz da izbjeglica ispunjava uvjete navedene u članku 7.

Ne dovodeći u pitanje međunarodne obveze kada je spajanje obitelji moguće u trećoj zemlji s kojom sponzor i/ili član obitelji ima posebne veze, države članice mogu tražiti pružanje dokaza navedenih u prvom podstavku.

Države članice mogu tražiti od izbjeglice da udovolji uvjetima navedenima u članku 7. stavku 1. ako zahtjev za spajanje obitelji nije podnesen u roku od tri mjeseca nakon odobrenja statusa izbjeglice.

▼C2

2. Iznimno od članka 8., države članice ne zahtijevaju od izbjeglice da je boravio na njihovu državnom području tijekom određenog razdoblja prije nego što mu se njegova obitelj pridružila.

▼B

POGLAVLJE VI.

Ulazak i ►C2 boravak ◄ članova obitelji

Članak 13.

1. Čim je prihvaćen zahtjev za spajanje obitelji, država članica u pitanju dopušta ulazak članu ili članovima obitelji. U tom pogledu, država članica u pitanju daje takvim osobama svaku dodatnu mogućnost za pribavljanje nužnih viza.

2. Država članica u pitanju odobrava članovima obitelji prvu boravišnu dozvolu u trajanju od barem godinu dana. ►C2 Ta boravišna dozvola može se produžiti. ◄

▼C2

3. Trajanje boravišne dozvole odobrene članu/ovima obitelji u načelu ne smije biti dulje od datuma isteka boravišne dozvole koju posjeduje sponzor.

▼B

Članak 14.

1. Sponzorovi članovi obitelji ovlašteni su, kao i sponzor, na:

▼B

(a) pristup obrazovanju;

(b) pristup zaposlenju i samostalno obavljanje djelatnosti;

(c) pristup profesionalnom savjetovanju, početnu i daljnju izobrazbu te ponovnu izobrazbu.

2. Države članice mogu u skladu s nacionalnim pravom utvrditi uvjete pod kojima članovi obitelji obavljaju zaposlenje ili samostalno obavljanje djelatnosti. Ovi uvjeti utvrđuju rok koji ni u kojem slučaju nije dulji od 12 mjeseci, tijekom kojega države članice mogu ispitati stanje na tržištu rada prije dopuštanja članovima obitelji obavljanja zaposlenja ili samostalnog obavljanja djelatnosti.

3. Države članice mogu ograničiti pristup zaposlenju ili samostalnom obavljanju djelatnosti rodbini u prvom stupnju izravne uzlazne linije ili odrasloj neoženjenoj/neudanoj ►C2 djeci na koje se primjenjuje članak 4. stavak 2. ◄

Članak 15.

1. Nakon najviše pet godina boravka i pod uvjetom da članu obitelji nije odobrena boravišna dozvola zbog razloga koji se ne odnose na spajanje obitelji, supružnik ili nevjenčani partner i dijete koje je postalo punoljetno imaju po podnošenju zahtjeva, ako se isti traži, pravo na autonomnu boravišnu dozvolu, neovisno o dozvoli sponzora.

Države članice mogu ograničiti dobivanje boravišne dozvole boravka navedene u prvom podstavku supružnika ili nevjenčanog partnera u slučajevima raspada obiteljskog odnosa.

2. Države članice mogu izdati autonomnu boravišnu dozvolu odrasloj djeci i rodbini u izravnoj uzlaznoj liniji na koje se primjenjuje članak 4. stavak 2.

3. U slučaju udovištva, razvoda, rastave ili smrti rodbine prvog stupnja u izravnoj uzlaznoj ili silaznoj liniji, autonomna boravišna dozvola može se izdati na zahtjev, ako se traži, osobama koje su ušle na temelju okupljanja obitelji. Države članice utvrđuju odredbe kojima se osigurava odobravanje autonomnih boravišnih dozvola u slučaju posebno teških okolnosti.

4. Nacionalnim pravom utvrđeni su uvjeti koji se odnose na odobravanje i trajanje autonomne boravišne dozvole.

POGLAVLJE VII.

Sankcije i pravni lijek

Članak 16.

▼C2

1. Države članice mogu odbiti zahtjev za ulazak i boravak u svrhu spajanja obitelji ili, ako je to primjereno, povući boravišnu dozvolu člana obitelji ili odbiti produžiti boravišnu dozvolu člana obitelji u sljedećim okolnostima:

▼B

(a) kada uvjetima utvrđenima ovom Direktivom nije ili nije više udovoljeno.

Prilikom obnavljanja boravišne dozvole, kada sponzor nema dovoljne izvore prihoda bez pribjegavanja sustavu socijalne pomoći države članice kako je navedeno u članku 7. stavku 1. točki (c), država članica uzet će u obzir doprinose članova obitelji prihodu domaćinstva;

(b) kada sponzor i njegovi/njezini član(ovi) obitelji ne žive ili više ne žive u stvarnom bračnom ili obiteljskom odnosu;

(c) kada je nađeno da je sponzor ili nevjenčani partner u braku ili u stabilnom dugoročnom odnosu s drugom osobom.

▼C2

2. Države članice mogu također odbiti zahtjev za ulazak i boravak u svrhu spajanja obitelji ili povući boravišnu dozvolu člana obitelji ili odbiti produžiti boravišnu dozvolu člana obitelji kada se pokazalo da:

▼B

(a) su korištene lažne ili informacije koje dovode u zabludu, lažni ili falsificirani dokumenti, da je na drugi način počinjena prijevara ili su korištena druga nezakonita sredstva;

(b) su brak, partnerstvo ili posvojenje bili sklopljeni u isključive svrhe omogućavanja osobi u pitanju da uđe ili boravi u državi članici.

Prilikom procjene u pogledu ove točke, države članice mogu uzeti u obzir posebno činjenicu da je brak, partnerstvo ili posvojenje bilo sklopljeno nakon što je sponzoru bila izdana njegova/njezina boravišna dozvola.

3. ►C2 Države članice mogu povući boravišnu dozvolu člana obitelji ili odbiti produžiti boravišnu dozvolu člana obitelji kada se dovrši sponzorov boravak, a ◄ član obitelji još ne uživa autonomno pravo boravka prema članku 15.

4. Države članice mogu provesti posebne provjere i inspekcije kada postoji razlog za sumnju na prijevaru ili na brak, partnerstvo ili posvojenje iz interesa kako je definirano stavkom 2. Posebne provjere mogu se također provesti prilikom obnavljanja boravišne dozvole članova obitelji.

Članak 17.

Države članice uzimaju u obzir prirodu i čvrstoću obiteljskih odnosa osobe, trajanje njezinog boravišta u državi članici i postojanje obiteljskih, kulturnih i socijalnih veza s njegovom/njezinom ►C2 državom porijekla u slučaju odbijanja zahtjeva, povlačenja boravišne dozvole ili odbijanja produženja boravišne dozvole ili odlučivanja o nalogu za udaljavanje sponzora ili članova njegove obitelji. ◄

▼B

Članak 18.

Države članice osiguravaju da sponzor i/ili članovi njegove/njezine ►C2 obitelji imaju pravo podnijeti pravno sredstvo kada je zahtjev za spajanje obitelji odbijen ili boravišna dozvola nije produžena ili je povučena ili je naloženo udaljavanje. ◄

Postupak i nadležnost u skladu s kojom se pravo navedeno u prvom podstavku ostvaruje utvrđuje država članica u pitanju.

POGLAVLJE VIII.

Završne odredbe

Članak 19.

Periodično, a prvi put ne kasnije od 3. listopada 2007., Komisija izvješćuje Europski parlament i Vijeće o primjeni ove Direktive u državama članicama i predlaže potrebne izmjene. Ovi prijedlozi izmjena daju se putem prioriteta u pogledu članaka 3., 4., 7., 8. i 13.

Članak 20.

1. Države članice donose zakone i ostale propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije do 3. listopada 2005. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

Kada države članice donose ove mjere, one prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja predviđaju države članice.

Članak 21.

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 22.

Ova je Direktiva upućena državama članicama u skladu s Ugovorom o osnivanju Europske zajednice.